



VALTIOVARAINMINISTERIÖ

5.1.2018

JulkICT-osasto  
Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelma

# **Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisohjelma**

## **Kunta-KaPA -projektitoimisto**

**Suomen Kuntaliitto ry**

**VM/502/02.02.03.09/2015**

**Versio 1.0**

**5.1.2018**

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	2 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

## Sisällys

Sisällys .....	2
Dokumentin versiohistoria .....	3
<b>1. Yhteenveto .....</b>	<b>4</b>
1.1. Hankkeen tiedot.....	4
1.2. Käytetyt Suomi.fi-palvelut.....	5
1.3. Yhteenveto hyödyistä ja opituista asioista .....	6
1.4. Suositukset jatkotoimenpiteistä .....	8
<b>2. Hankkeen toteutuminen .....</b>	<b>9</b>
2.1. Tuotokset.....	9
2.2. Hankkeen rahoitus ja kustannukset .....	11
<b>3. Hankkeen ohjauksen arviointi .....</b>	<b>12</b>
3.1. Hanke- ja ohjelmanhallinta.....	12
3.2. Hankintakäytännöt.....	13
3.3. Riskienhallinta.....	13
<b>4. Hankkeen päättäminen .....</b>	<b>14</b>
4.1. Dokumenttien hallinta.....	14
4.2. Ylläpitovaiheeseen siirtyminen .....	15
<b>5. Liitteet.....</b>	<b>16</b>
5.1. Kunta-KaPA -projektitoimiston toiminta KaPA-ohjelman aikana.....	16
5.2. Kunta-KaPA -projektitoimisto - Liiketoimintamalli.....	30

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	3 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

### Dokumentin versiohistoria

<i>Versio</i>	<i>Päiväys</i>	<i>Laatija</i>	<i>Muutoksen kuvaus</i>
0.1	07.12.2017	Jari Ylikoski	Ensimmäinen versio
	11.12.2017	Susanna Hyvärinen	Tekstilisäyksiä (mm. kustannukset-kohta, kommentteja)
	11.12.2017	Elisa Kettunen	Kommentteja, tarkennuksia
	11.12.2017	Tommi Karttaavi	Näkemys liiketoimintamallin sisällöstä
0.2	12.12.2017	Jari Ylikoski	Liiketoimintamalli (Liite 5.3)
	12.12.2017	Elisa Kettunen	Liitetoimintamalli - tarkennuksia.
0.3	12.12.2017	Jari Ylikoski	5. Liitteet, kappale 5.1 Kustannus-hyöty analyysin toteutumisen arvio poistettu (projektista ei ole tätä tehty, ei siis voida arvioida toteutustaan)
1.0	5.1.2018	Susanna Hyvärinen	Tekstilisäyksiä (Kustannukset -kohta)

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	4 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

## 1. Yhteenveto

Tämä dokumentti on kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman (KaPA) Kunta-KaPA-hankkeen loppuraportti.

### 1.1. Hankkeen tiedot

Suomen Kuntaliitto ry:lle myönnettiin valtionavustuspäätös KuKaPA -hankkeelle. Hankkeen nimi KuKaPA - Kunta-KaPA -projektitoimisto (projektitoimisto nimeäminen vahvistui elokuussa 2015).

Kunta-KaPA -projektitoimiston tarkoituksena on ollut tukea ja edesauttaa Kansallisen palveluarkkitehtuurin tavoitteiden toteutumista kuntasektorilla ja edistää kuntaorganisaatioiden mahdollisuuksia hyötyä palveluarkkitehtuurityössä kehitettävistä komponenteista.

Projektitoimiston tehtävänä on ollut erityisesti tunnistaa ja kuvata käytötapaukset, joilla palveluarkkitehtuurilla pystytään tuottamaan kunnille ja sitä kautta kansalaisille hyötyjä. Käyttötapauksien kautta on muodostunut projekti-/hankekokonaisuuksia (suunnittelu-/toteutushankkeet), joista edettiin yhteistyössä kuntatoimijan projektiorganisaation kanssa toteutukseen (integraatiot palveluväylään, mahdollisesti isompien järjestelmien kohdalta keskitetysti) ja käyttöön-ottoon.

Projektitoimiston toimintaa ohjattiin kuntasektorin kokonaisarkkitehtuurin hallintamallin mukaisen rakenteen avulla. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että työtä ohjattiin hyödyntäen kuntien arkkitehtuuriryhmää ja kuntasektorin kokonaisarkkitehtuurin ohjausryhmää ja että kokonaisarkkitehtuurityössä painotettiin palveluarkkitehtuurin kannalta oleellisia tehtäviä.

Projektin keskeisimmät tehtävät olivat:

- Kuntaorganisaatioiden palveluväylään liittymisen tukeminen (mm. ohjeistaminen, yhteistyötarpeiden tunnistaminen ja organisointi, koulutuksen koordinointi, hankesalkun hallinta, viestinnän tukeminen, asiantuntijatyön järjestäminen liityntöjen tueksi)
- Kuntaorganisaatioiden tukeminen kansallisen palveluarkkitehtuurin komponenttien käyttöönotossa
- Palveluiden käyttöönottoa tukevien rajapintojen toteutuksen varmistaminen
- Kuntasektorin toimijoiden välisen yhteistyön ja hyvien käytäntöjen levittämisen edistäminen
- Tietoisuuden levittäminen Kansallisesta palveluarkkitehtuurista kuntasektorille

Rahoitus Kunta-KaPAlle myönnettiin maaliskuun lopussa 2015, jonka jälkeen käynnistettiin toimiston henkilökunnan rekrytoinnit.

Vuoden 2015 elokuun alussa Kunta-KaPAssa aloitti kolme asiantuntijaa: asiakasvastaava (Jaana Nevalainen), tekninen asiantuntija (Riikka Jääskä) ja arkkitehtuuriasiantuntija (Jari Ylikoski). Hankkeen projektipäällikkönä ja toimiston vetäjänä toimi Kuntaliiton vakinaiseen henkilökuntaan kuuluva henkilö (Tommi Karttaavi). Tommi Karttaavin siirryttyä tietoyhteiskunta-asian päälliköksi tietoyhteiskuntayksikössä 1.12.2016, aloitti Jari Ylikoski hankkeen projektipäällikkönä. Vuoden 2016 alusta lähtien tiimissä on toiminut myös erityisasiantuntija (Susanna Hyvärinen).

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	5 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Syyskuusta 2015 lokakuuhun 2016 tiimissä työskenteli Kuntaliitossa toimivan Akusti-foorumin kanssa yhteinen projektiassistentti (Pirjo Ahtiainen). Maaliskuun 2017–puolesta välistä alkaen Kunta-KaPA:ssa työskenteli kaksi henkilöä ja marras-/joulukuussa enää yksi kokopäiväinen henkilöresurssi.

Kunta-KaPA on ollut osa Kuntaliiton tietoyhteiskuntayksikköä.

Hankkeen tyyppi

Suunnittelu/määrittely	X
Toteutus	X
Käyttöönotto (*)	X

(\*) Kunta-KaPA -projektitoimiston näkyvyys ohjaus-/projektiryhmä tasoinen

## 1.2. Käytetyt Suomi.fi-palvelut

Suomi.fi -palvelu	On käytetty	Ei ole käytetty	Huomioitiin suunnitteluvaiheessa (hanketaso)
Suomi.fi-kartat	(**)	X	<i>Suunnittelu:</i> Päivähoito, Tampereen kehyskunnat
Suomi.fi-maksut	X		Turku - <i>pilot</i> - kaupungin tasoinen integroitu, keskitetty ratkaisu (integraatioalusta) Tampereen kehyskunnat (suunnittelu)
Suomi.fi-palvelutietovaranto	X		Aikataulullisesti, kuntayhteistyö, kokemusten jakaminen (valtaosassa hankkeissa)
Suomi.fi -palveluväylä	X		<i>Suunnittelu:</i> PSOP, Kompa, KotiKouluKaPA, Päivähoito, HSY, KaPA-Rovaniemi, ODA, Kuningas, Tampereen kehyskunnat <i>Toteutus:</i> Kuningas, ODA, Palvelutiedot, PSOP, KotiKouluKuntaKaPA, Kirjasto.fi, Päivähoito, Palveluväylän hyödyntäminen, Sähköinen tilausjärjestelmä, Palveluverkko-palveluväylä, MS D365

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	6 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Suomi.fi-tunnistus	X		<i>Suunnittelu:</i> EPSHP, PSOP, KotiKouluKaPA, Päivähoito, Virtuaalisairaala, HSY, KaPA-Rovaniemi, ODA, Timmi, Tampereen kehyskunnat <i>Toteutus:</i> PSOP, KotiKouluKuntaKaPA, Päivähoito, ODA, Virtu
Suomi.fi-valtuudet	X		<i>Suunnittelu:</i> EPSH, PSOP, KotiKouluKaPA, Päivähoito, Virtuaalisairaala, ODA, Tampereen kehyskunnat <i>Toteutus:</i> ODA, PSOP, KotiKouluKuntaKaPA, Päivähoito, Sähköinen tilausjärjestelmä, Virtu
Suomi.fi-viestit		X	<i>Suunnittelu:</i> KotiKouluKaPA, Päivähoito, Tampereen kehyskunnat <i>Toteutus:</i> ODA, PSOP, KotiKouluKuntaKaPA, Päivähoito, Virtu
Suomi.fi-verkkopalvelu		X	<i>Suunnittelu:</i> EPSHP, Kompa, KotiKouluKaPA, Päivähoito, ODA, Tampereen kehyskunnat <i>Toteutus:</i> Kirjasto.fi

(\*\*) raportoitu (kuntatoimijat), ei näkyvyyttä käyttöönotto tasolle

### 1.3. Yhteenveto hyödyistä ja opituista asioista

Hankkeen tuottaman ratkaisun tärkeimmät hyödyt ovat:

KaPA-ohjelma on otettu hyvin vastaan kuntatoimijoiden keskuudessa. Kunnat ovat huomanneet, että Suomi.fi-palveluiden käyttöönottamisesta on hyötyä.

Suomi.fi-tunnistus palvelun käyttöönotto kuntasektorilla ylitti alkuvuoden (1Q17) aikana Vetuma-tunnistaminen palvelun käyttöasteen niin asiointipalveluiden kuin kuntatoimijoiden lukumääränkin osalta. Tämä on julkisen hallinnon sähköisen asioinnin kokonaiskehityksen kannalta erittäin positiivinen asia.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	7 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Yleisesti positiivisena KaPA-hankkeen sivuvaikutuksena on nähty alueellisen kuntayhteistyön tiivistyminen.

Suomi.fi-palvelut tukevat toisiaan edesauttaen kuntatoimijoiden sähköisen asiainnin palvelujen kehittymistä.

Hankinnoissa kiinnitetään huomiota siihen, että hankinnat hyödyntävät Suomi.fi-palveluja. Nykyisten tietojärjestelmien kehityksessä kiinnitetään huomio myös Suomi.fi-palveluiden hyödyntämiseen.

Opituista asioista:

1	Tärkeimpänä oppina on ollut Suomi.fi-palveluiden tarjoamat mahdollisuudet sähköisten palveluiden kehittämiseen ja niiden vaatimiin muutoksiin palvelutuotannossa sekä ICT-ympäristössä.
2	Uusien ja kompleksisten asioiden omaksumiseen ja samanaikaiseen käyttöönottoon tarvitaan paikallisymmärrystä. Paikallisen informaation solmukohdan muodostuminen olemassa olevan tukioorganisaation ympärille on edesauttamassa informaatioähkyyä – kerätään kuntatoimijoiden kannalta oleellinen tietämys kuntatoimijan toimintaympäristö huomioiden.
3	Palveluarkkitehtuuri kieli ei sovi kuntakentän retoriikkaan. Käytännönläheisempi terminologia edesauttaisi osallistamista, ymmärtämistä ja mahdollistaisi paremman kommunikoinnin.
4	Kuntatoimijoiden on jatkossa huomioitava Suomi.fi-palveluiden käyttömahdollisuudet. Kuntatoimijat toivovat niiden käyttöönottoon tukea KaPA-ohjelman jälkeen VRK:lta.  [Palvelut integroituvat osaksi kuntatoimijoiden toimintaympäristöjä, osaksi asianhallinta tietojärjestelmiä. Asioiden edistymisen ja kehittämisen jäädessä pelkästään ICT-palvelutoimijoiden varaan on riskinä toteutettujen ratkaisujen siiloutuminen - kutakin Suomi.fi-palvelua käsitellään erillisenä toiminnallisuutena.]
5	Suomi.fi-palvelukokonaisuus on peruskonseptiltaan terve, mutta on syytä muistaa että kuntien näkökulmasta KaPA ei ole vielä valmis. Siirryttäessä jatkuvan palvelun malliin, käyttöönottojen edistäminen osana asiakaspalvelua sekä palveluitten hyödyntämisen ohjaaminen ovat jatkossa tärkeitä tukitoimintoja hyvän palvelukehityksen varmistamiseksi. [Suomi.fi-palveluiden käyttöasteen vakiinnuttaminen - kriittisen massan saavuttaminen]

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	8 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

#### 1.4. Suositukset jatkotoimenpiteistä

VRK:n Miten kehität palveluja? -toimintamalli on erittäin tervetullut. Tuki molempiin suuntiin. Sidosryhmien mukaan ottaminen kehittämisestä lähtien, varmistuen näin johdonmukaisuuden palvelukehityksessä. Lähtökohtana operatiivinen tehokkuus ja asiakkaan nostaminen keskiöön.

KaPA-ohjelman aikana koettiin toteutushankkeitten ongelmiksi uudenlaisen teknisen toteutusympäristön rakentamiseen ja tiedonsiirron määrittelyyn liittyvien tietojen saanti. Tähän seikkaan tulisi jatkossa kiinnittää huomiota myös teknisen tuen muodossa. Mahdollistaen näin Suomi.fi-palveluiden sujuvampi yhteiskäyttö.

Suomi.fi-palveluiden muutokset (ohjelmistolliset päivitykset, uudet toiminnallisuudet) tulee voida pystyä ennakoimaan suunnitelmallisesti käyttäjäorganisaatioissa. Kustannusten huomioiminen, budjetointi, ylläpitosopimukset palvelutarjoajien sekä omien sähköisten palvelujen kehittäminen edellyttävät vuoropuhua eri asianosaisten välillä.

- ✓ Esim. huomioiden Suomi.fi-palvelutietovarannon käytettävyyssaste sisällöntuottamisen kannalta (tietojen ajantasaisuus ja oikeellisuus). Tietojen syöttämisen perustuessa valtaosaltaan manuaalisuuteen sekä näin ollen ajoittaisesti päällekkäisiin prosesseihin käyttäjäorganisaatioissa.

Käyttäjäorganisaatioitten palautteitten huomioiminen palveluita edelleen kehitettäessä. Tätä tukevan kehityksen, kuten prosessien ja käytänteitten luominen. Kuntatoimijoiden toive on päästä mukaan palveluiden suunnitteluvaiheessa, kehittämään palveluja alusta alkaen.

Pitkän tähtäimen kehityssuunnitelmista tiedottaminen. Tämä on oleellista tietoa kuntatoimijoiden edelleen kehitteessään olemassa olevia sekä toteuttaessaan uusia palveluita yhteistoiminnassa omien palveluntoimittajiensa kanssa. Kuten myös näin edesauttaen Suomi.fi-palveluiden entistä laajempaa hyödynnettävyyttä.

Jatkossa Suomi.fi-palvelukokonaisuuden hyödyntämisen kannalta myös oleellisen viestinnän huomioiminen (ei ainoastaan verkkotasoisesti).



Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	9 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

## 2. Hankkeen toteutuminen

### 2.1. Tuotokset

Kuvaus tuotoksesta/palvelusta	Suunniteltu aikataulu	Toteutunut aikataulu	Huomioita
Kuntien projektitoimiston perustaminen	2Q15	3Q15	Kunta-KaPA -projektitoimisto (rekrytoinnit - tarvittava kyvykkyys)
Suunnittelu ja kuntaorganisaatioiden tarpeiden kartoittaminen	2015 - 2017	2015 - 2017	Jatkuva vuorovaikutus kuntatoimijoiden kanssa ( <i>katso tarkemmin kappale 5.2 Kunta-KaPA -projektitoimiston toiminta</i> )
Käyttötapausten kuvaaminen ja toteuttaminen	2016 - 2017	2016 - 2017	Pelkistettyjen/rajattujen käyttötapausten kuvaamisesta siirryttiin suunnitteluhanke vaiheen kautta kokonaisvaltaisempaan lähestymistapaan. Tämä mahdollisti paremmin käytössä olevien rahoitusmallien hyödyntämisen sekä oli kuntatoimijoiden projektityöskentelyn kannalta joustavampaa. Samalla kyettiin huomiomaan kuntatoimijoiden toimintaympäristöjen kehitystoiminta kokonaisvaltaisemmin.  Rahoitusta myönnettiin: suunnitteluhankkeita (11), toteutushankkeita (13)  <i>(katso tarkemmin kappale 5.2 Kunta-KaPA -projektitoimiston toiminta)</i>
Rajapintatoteutukset yhteisiin kuntaorganisaatioiden käyttämiin järjestelmiin	2016 - 2017	2016 - 2017	<i>Suunnitteluhankkeita:</i> KaPA ja tietopalvelu Kompa, Koti-Koulu-KaPA, Päivähoito, PSOP

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	10 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

			Toteutushankkeita: PSOP, ODA, KotiKouluKuntaKaPA, KaPA-palvelut (Pohjois-Suomi), Palveluväylä-integraatio (Nivala, Alajärvi), MS D365 integraatio (Porvoo)
Standardisoitu liittymistapa kansallisen palveluarkkitehtuurin palveluihin (palvelunäkymä, palveluväylä, tunnistaminen, roolien ja valtuusten hallinta sekä palvelutietovaranto) kuntaorganisaatioille	2016 - 2017	2016 - 2017	<i>Palveluväylä:</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ KY-verkko (palveluverkko)</li> <li>✓ Kuntatoimijoiden yhteiskäyttö (tekninen toteutus vakioituna palveluna)</li> <li>✓ Kuntasektori: 9 palveluntarjoajaa (asiakaskunnilleen)</li> </ul> <i>Palvelunäkymä, tunnistaminen, roolien ja valtuusten hallinta, palvelutietovaranto</i> <i>(katso tarkemmin kappale 5.2 Kunta-KaPA -projektitoimiston toiminta)</i>
Liiketoimintasuunnitelman laatiminen ja loppuraportointi	4Q17	4Q17	Loppuraportti (tämä dokumentti). Liiketoimintasuunnitelma (katso liitteet kappale 5.3).

Kaikki hankkeen rahoituspäätöksen mukaiset tulokset ovat valmistuneet (avustuksella toteutettavat projektisuunnitelman mukaiset tuotokset sekä työlle määritellyt määrälliset tavoitteet saavutettiin määräajassa - *katso tarkemmin kappale 5.2 Kunta-KaPA -projektitoimiston toiminta*), työn toteutuneet kustannukset on raportoitu ja kirjanpidon raportit on toimitettu VM:n kirjaamoon.

Kyllä X Ei

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	11 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

## 2.2. Hankkeen rahoitus ja kustannukset

Valtiovarainministeriö on myöntänyt hankkeelle rahoitusta KaPA ohjelmasta.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 2 398 000,00€. Ajalle 1.4.2015 - 31.12.2017 on myönnetty rahoitusta enintään 1 798 500,00 (75% toteutuneista kustannuksista). Toteutunut rahoitus on kuvattu kohdassa alla.

Hankkeen suunnitellut ja toteutuneet vaiheet ja kustannukset eriteltynä ovat seuraavat:

Vaihe	Suunniteltu €	Toteutunut €	VM rahoitus €
1.4. - 31.12.2015	448 000	209 422,42	152 191,95
1.1. - 30.6.2016	365 000	322 801,99	242 101,49
1.7. - 31.12.2016	365 000	250 891,91	188 168,93
1.1 - 30.6.2017	200 000	159 785,78	119 839,34
1.7. - 31.12.2017	200 000	102 128,18	76 596,14*)
<b>Yhteensä</b>	<b>1 578 000</b>	<b>1 045 030,28</b>	<b>778 897,84</b>

\*) Maksatushakemus

Hankkeen kustannuksista 1 045 030,28 euroa ajalla 1.4.2015 - 31.12.2017 on henkilöstömenojen osuus 793 802,91 euroa. Henkilöstömenot aiheutuvat hankkeen asiantuntijoiden ja projektipäällikön kohdennetuista työajankirjauksista sivukuluineen (ei sis. työllistämistuki).

Hankekaudella loppuvuodesta 2015 alkaen huomattava osa työaika on mennyt kuntaorganisaatioiden toteutushankkeiden ja käyttöönottoprojektien valmistelun tukemiseen ja opastamiseen rahoituksen haussa, hankkeitten ohjausryhmätyöskentelyyn, kuntaorganisaatioiden kontaktointiin ja kokouksiin kuntien edustajien kanssa (arviolta 40% käytetystä työajasta).

Lisäksi KaPA-ohjelman aikana aikaa on käytetty seminaarien sekä info- ja keskustelutilaisuuksien järjestämiseen sekä yhteisiin kokouksiin KaPA-organisaation (KPA-yksikön, VM:n ja muiden mukana olevien organisaatioiden) että, keskusteluihin kuntakentällä toimivien eri palveluntarjoajien/-tuottajien kanssa esim. INHOUSE-yhtiöt, paikallisella tasolla toimivat ICT-toimijat (arviolta 30% käytetystä työajasta).

KaPA-tietoisuuden ja käyttöönottojen edistyminen kuntasektorilla, kuntasektorin kokonaisarkkitehtuurityön koordinointi ja neuvottelut/keskustelut tietojärjestelmätoimittajien kanssa sekä kokonaisuutta tukevat muut tehtävät (arviolta 30% käytetystä työajasta).

Henkilöstön palkkaluihin on lisätty 17% yleiskuluja, perustuen Kuntaliiton taloushallinnon laskentasääntöön. (Yleiskulut on sisällytetty projektin talousraporttiin hallinnollisiin kuluihin (YK%).

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	12 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Hankeajan ostopalvelut 126 048,70 euroa koostuu pääosin Digitalist Group Oy :ltä (aikaisemmin Ixonos Oy:lta) hankitun Improlyty-hankesalkun käytön hyödyntämisestä ja lisäksi kuluja tulee järjestelmän ylläpidosta. Muut ostopalvelut ovat liittyneet tilaisuuksien järjestämiseen.

Matkakustannukset ovat olleet 20 278,30 euroa, aiheutuen enimmäkseen kuntien kontaktoinnista vuonna 2016 ja kokouksista kuntien edustajien kanssa. Lisäksi hankkeelle on kirjattu yleiskuluja perustuen Kuntaliiton taloushallinnon laskentasääntöön. Tarkemmat lopulliset erittelyt toteutuneista kustannuksista löytyvät maksatushakemuksesta.

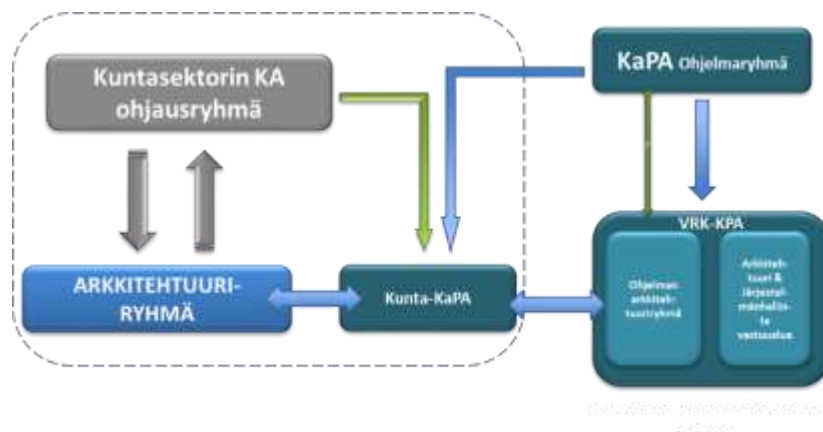
Hankkeen kustannusten ylitys/alitus johtuu pääosin seuraavista tekijöistä:

- Kustannusten alitus: Kunta-KaPA-hankkeen suurimmat kustannukset ovat syntyneet henkilöstömenoista. Hankeaikana henkilömäärä väheni Kunta-KaPA -projektitoimistossa 6,5 henkilöstä yhteen henkilöön, millä on ollut vaikutusta kustannusten alitukseen.

### 3. Hankkeen ohjauksen arviointi

#### 3.1. Hanke- ja ohjelmanhallinta

Kunta-KaPA -projektitoimisto raportoi säännöllisesti ennalta sovitun mukaisesti KaPA Ohjelmaryhmälle (VM) sekä Kuntasektorin KA ohjausryhmälle (alla olevan kuvan mukaisesti). Kuntasektorin KA ohjausryhmä toimii Suomen Kuntaliitto ry:n johtoryhmän valtuutuksella ja nimittämänä. KaPA ohjelman aikana Kunta-KaPA -projektitoimiston projektipäällikkö (Tommi Karttaavi/Jari Ylikoski) toimi Kuntasektorin KA ohjausryhmän sihteerinä sekä Kuntasektorin Arkkitehtuuriryhmän puheenjohtajana.



KaPA Ohjelmaryhmä kokoontui: v.2015 (6), v.2016 (13) ja v.2017 (10).

Kuntasektorin KA ohjausryhmä kokoontui: v.2015 (2), v.2016 (2), v.2017 (4).

Kunta-KaPA -projektitoimiston integrointi niin ohjelman kuin kuntasektorin sisäisesti mahdollisti laajemman tiedonjakamisen sekä seurannan hankkeen tuotosien käyttöönoton suhteen.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	13 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Tämän lisäksi tiedon jakamisen/välittämisen sekä ohjelman aikaisten oleellisten asioiden esille tuomisen mahdollisti Kunta-KaPA:n linkittäminen VRK:n v. 2016 alussa perustettuun KaPA Ohjelman arkkitehtuuriryhmään sekä Kuntasektorin Arkkitehtuuriryhmään.

### 3.2. Hankintakäytännöt

Hankkeeseen ei varsinaisesti osallistunut yrityksiä.

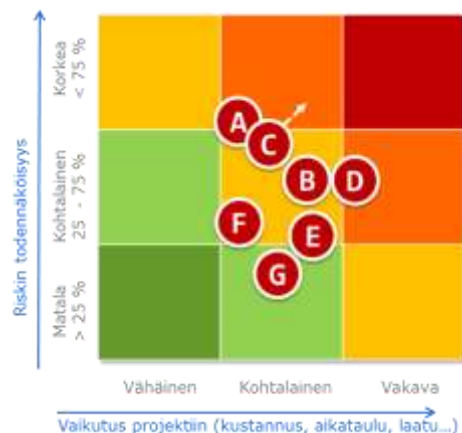
Väliillisesti hankesalkku -palvelun kohdalla, hyödynnettäessä Kuntaliitolla käytössä olevaa salkunhallinta -ratkaisua (Improliity/Keto Software Oy) syntyi lisenssimaksuja käyttöoikeuksien kautta hankekohtaisesti; kuntatoimijoiden ensisijaiset projektiorganisaation käyttäjät (Ixonos Oy/Digitalist Group Oy).

### 3.3. Riskienhallinta

Kunta-KaPA -projektitoimiston tunnistama riskiluokittelu:

- (A) Henkilöresurssit
- (B) Kuntasektori (sitoutuminen & yhteistyö)
- (C) KaPA-palvelut (aikataulu & rakenne)
- (D) Käyttövelvoite/-oikeus (KaPA)
- (E) Viestintä/Kommunikaatio
- (F) Arkkitehtuurin hallinta & ohjaus
- (G) Yhteistyö (VRK)

Riskejä seurattiin säännöllisesti ja niistä raportoitiin KaPA Ohjelmaryhmälle. Riskitason noustessa merkittäväksi, pyrittiin sitä madaltamaan hanke- ja ohjelmahallinta tasoisesti. Yleisesti voidaan todeta, että riskitaso pysyi kohtuullisena. Ajoittain ohjelman aikana riskitaso nousi henkilöresurssien (A) ja KaPA-palvelut (C) kohdilla merkittäväksi (todennäköisyys=korkea, vaikuttavuus=kohtalainen) - kuva alla.



Kunta-KaPA -hankkeen päättyessä riskitilanne on suljettu.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	14 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

## 4. Hankkeen päättäminen

### 4.1. Dokumenttien hallinta

Kuntasektorin suunnittelu-/toteutushanke dokumentaatio on saatavissa Kuntaliiton sivustolta - *Kuntatoimijoiden KaPA-hankkeita*:

<https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/demokratia-ja-hallinto/tietoyhteiskunta/kunta-kapa-kansallisen-palveluarkkitehtuurin-edistaminen/tietoyhteiskunta/kuntatoimijoiden-kapa-hankkeita>

Sekä mahdollisuuksien mukaan kunkin hankkeen kohdalla ko. kuntatoimijan, nimetyn yhteyshenkilön/-osaston kautta (kunnan oma sivusto).

KaPA-ohjelman aikana käytettiin väliraportoinnissa sekä hankkeitten edistymisen seurannan osalta Kuntaliiton hallinnoimaan salkunhallintavälinettä. Salkunhallintaratkaisua tutkittiin mahdollisena ohjelman jälkeisenä materiaalipankkina kuntatoimijoiden toteuttamien KaPA suunnittelu-/toteutushankkeitten loppu-  
tuotosten osalta.

<https://projekti.salkku.kunnat.net/kl/tuotanto/Login.aspx?ReturnUrl=%2fkl%2ftuotanto%2f>

Kunta-KaPA -projektitoimisto osallistui aktiivisesti Kuntien integraatioalustan hallintamallin koestus käyttötapauksin suunnitteluhankkeeseen (Kuningas - ohjaus-/projektiryhmä). Espoo, Turku ja Vantaa halusivat edistää kuntien integraatioalustan syntymistä kokeiluprojektilla, jossa laadittiin kuntien integraatioalustan hallintamalli. Projekti rahoitettiin Valtiovarainministeriön myöntämällä avustuksella sekä osallistuvien kuntien oman henkilöstön työpanoksella. Loppuraportti ja tekniset kuvaukset löytyvät avointa.fi -sivustolta:

<https://www.avoindata.fi/data/fi/dataset/kuningas>

Koko julkishallintoa koskien - VRK: *Kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman tuloksia (keskitetysti)*:

<https://confluence.csc.fi/display/KPAOLR/Kansallisen+palveluarkkitehtuuriohjelman+tuloksia>

Hanke on tuottanut osana lopputuotosta dokumenttiluettelon, johon on eritelty hankkeen aikainen ja ylläpitoon siirrettävä dokumentaatio.

Luettelo dokumenteista:

- Kansallisen palveluväylän hyödyntämisen suunnittelu osana kansallisen sähköistä asiointi- ja ajanvarausprosessia 1-6/2016.
- Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmä -palveluväylän integraatiomäärittelyjen suunnitteluhanke 1-12/2016 ja Toteutushanke 1-8/2017.)
- Koti - Koulu - KaPA: Wilma-Kuntalaistili-KaPA -palveluväylän hyödyntämisen suunnitteluhanke 3-6/2016 ja Toteutushanke 3-8/2017.
- KaPA ja tietopalvelu Kompa2016: KaPA ja tietopalvelu Kompa - suunnitteluhanke.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	15 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

- HSY:n palvelupohjainen palveluväyläarkkitehtuuri.
- Virtuaalisairaala & KaPA -suunnitteluhanke 7-12/2016.
- Päivähoitohanke. Varkaus
- Palvelutietojen siirto palvelutietovarantoon -toteutushanke 10/2016 - 5/2017.
- Timmi & KaPA -suunnitteluhanke 12/2016 - 3/2017.
- PTV-integraatio & WordPress -toteutushanke 1-6/2017.
- Suomi.fi palvelujen käyttöönoton suunnittelu Tampereen kehyskunnissa 1-5/2017.
- KaPA & Rovaniemen kaupunki -suunnitteluhanke 12/2016 - 2/2017 ja Toteutushanke 3-8/2017.
- ODA & KaPA -suunnitteluhanke 12/2016 - 5/2017 ja -toteutushanke 6-8/2017.
- Suomi.fi -palvelujen käyttöönotto varhaiskasvatuksen sähköisissä asiointipalveluissa -toteutushanke 3-8/2017.
- Kirjastopalvelujen Suomi.fi-integraatio -toteutushanke 3-8/2017.
- Joki ICT Oy:n julkaisujärjestelmään palveluväyläintegraatio -toteutushanke 5-8/2017.
- PSSHP:n liittäminen sähköiseen tilausjärjestelmään kansallisen palveluväylän avulla -toteutushanke 5-8/2017.
- Palveluväyläintegraatio-hanke 6-8/2017.
- Porvoon kaupungin Microsoft D365-alustalle rakennetun kuntalaispalvelun liittämisen kansalliseen palveluväylään 6-8/2017.
- KaPA-toteutushanke - Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä 6-8/2017.

Hankkeiden loppuraportteihin tutustuessa on huomioitava, että KaPA-ohjelman edistyessä Suomi.fi-palveluiden nimiöinti ja toiminnallisuudet ovat kehittyneet.

Lisätietoja hankkeista ja hankemateriaaleista (loppuraportit ym.) voi kysyä suoraan hankkeiden yhteyshenkilöiltä ja Kuntaliitto/Tietoyhteiskuntayksikkö, Jari Ylikoski tai Susanna Hyvärinen ([etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi](mailto:etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi)).

## 4.2. Ylläpitovaiheeseen siirtyminen

Kuntakentän suunnittelu-/toteutushankkeet on toteutettu kuntatoimijoiden hanke-/projektiorganisaatioitten kautta. Kustakin hankkeesta on toimitettu loppuraportti ja oleelliset liitetiedostot VM:n kirjaamoon, kuten myös hankkeitten ohjausryhmien päätökset (hankkeitten päätökset).

Kuntakentän hankkeitten osalta Kunta-KaPA -projektitoimistolla oli ohjaava rooli, hankkeitten seurantavastuu sekä velvollisuus osallistua hankkeitten ohjausryhmätyöskentelyyn. Kunta-KaPA:lla oli neuvoa antavan rooli koskien käyttöönottoja sekä teknologia-/palvelutuntemusta Suomi.fi-palveluiden osalta. Kunta-KaPA toimi myös linkkinä koko ohjelman aikana VRK:n ja VM:n suuntaan.

V.2018 alusta alkaen VRK vastaa koko julkishallintoa koskevan keskitetyn asiakaspalvelun kautta jatkuvan palvelun mallin mukaisesti myös kuntatoimijoiden Suomi.fi-palvelukokonaisuutta koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin tarjoten suoraa tukea käyttäjäorganisaatioille.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	16 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

## 5. Liitteet

### 5.1. Kunta-KaPA -projektitoimiston toiminta KaPA-ohjelman aikana

#### 5.1.1. Hyödyt, tavoitteet ja mittarit

Hankkeella tavoiteltiin toisaalta hyötyjä kunnille (kustannussäästöt, toiminnan tehostuminen, yhtenäisempi arkkitehtuuri) ja toisaalta edistämään Kansallisen palveluarkkitehtuurin palveluiden käyttöönottoa kunnissa.

Projektin alkuperäisiä tavoitteita on muutettu KaPA-ohjelmaryhmän päätöksellä 14.3.2016, koskien vuosien 2016 ja 2017 tavoitteita.

Hankkeen mitattavat tulostavoitteet on jaettu ajalle 2015 - 2017 seuraavasti:

#### Tavoitteet vuodelle 2015

- 30 suurinta kuntaa kontaktoitu
- 5 kohdealueella sovellusalueella (esim. kouluhallinto tai päivähoito) käyty neuvottelut järjestelmätoimittajien kanssa kuntien käyttämien järjestelmien rajapintojen yhdenmukaistamisesta palveluarkkitehtuurin mukaisiksi
- 10 kuntaorganisaatiota integroitu palvelutietovarantoon
- Käyttötapauksia, eli kuntien yhteisiä / toimialakohtaisia käyttökohde-esiselvityksiä valmistunut 15 kappaletta
- Vähintään yksi kansallinen seminaari kunnille
- 2014 sote - esiselvityksen mukaiset jatkotoimenpiteet projektoitu ja työ käynnissä

#### Tavoitteet vuodelle 2016

- 200 kuntaa kontaktoitu (mukana 100 suurinta)
- 20 kuntaorganisaatiota on liittynyt palveluväylään
- Käyttötapauksia viety jatkovalmisteluun 5 kappaletta
- Neuvottelut järjestelmätoimittajien kanssa käyttötapauksiin liittyen
- Vähintään yksi kansallinen seminaari kunnille, lisäksi alueellisia tilaisuuksia ja työpajoja
- Sote-sektorin liittäminen mukaan työhön

#### Tavoitteet vuodelle 2017

- Kaikki kunnat kontaktoitu
- Jatkovalmisteluun vietyjen käyttötapauksien levitettävät tuotokset on dokumentoitu, dokumentaatio on julkaistu ja tuotosten käyttöönottoa edistetään aktiivisesti (suoraan kunta- ja yrityskontaktien kautta sekä markkinoinnin ja viestinnän keinoin)
- Järjestelmätoimittajien kanssa neuvotteluissa sovitut rajapintatoteutukset ovat valmistuneet



Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	17 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

- 30 kuntaorganisaatiota on liittynyt palveluväylään (yhteensä 50)
- 50 kuntaorganisaatiota integroitu palvelutietovarantoon
- 80 kuntaorganisaatiota on liittynyt VRK:n keskitetysti ylläpitämään kansalaisten tunnistamispalveluun
- Vähintään yksi kansallinen seminaari kunnille, lisäksi alueellisia tilaisuuksia
- Sote-sektorin liittäminen mukaan työhön

### 5.1.2. Tavoitetoteuma

Tavoitetoteuma 3.8.2015 - 31.12.2017:

Tavoitteen kuvaus	Toteuma	Lisätietoa
Kaikki kunnat kontaktoitu (mukana 100 suurinta)	'kaikki' (311)	Kaikki manner-Suomen kunnat kontaktoitu. Kontaktointi tarkoittaa sitä, että kunnasta on nimetty yhteyshenkilö (kunnan nimeämä). Yhteyshenkilöt toimivat kunnassa ensisijaisena kontaktipisteenä. Yhteyshenkilöt myös muodostavat verkoston, jolle tiedotetaan ajankohtaisista KaPA-asioista. Kunta-KaPA on edistänyt Suomi.fi-palveluhanketta, jossa mukana on ollut 14 kuntaa Ahvenmaalta.
Jatkovalmisteluun vietyjen käytötapausten levitettävät tuotokset on dokumentoitu, dokumentaatio on julkaistu ja tuotosten käyttöönottoa edistetään aktiivisesti (suoraan kunta- ja yrityskontaktien kautta sekä markkinoinnin ja viestinnän keinoin)	(24)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sähköinen asiointi ja ajanvaraus (EPSHP)</li> <li>- Koti-Koulu-KaPA (Pori)</li> <li>- KotiKuntaKouluKaPA - 4K (Pori)</li> <li>- KaPA ja tietopalvelu KomPA (Lahti)</li> <li>- Päivähoito suunnitteluhanke (Varkaus)</li> <li>- PSOP suunnitteluhanke (Espoo)</li> <li>- PSOP toteutushanke (Espoo)</li> <li>- Virtuaalisairaala (HUS)</li> <li>- Palvelupohjainen palveluväylä (HSY)</li> <li>- KaPA suunnitteluhanke (Rovaniemi)</li> <li>- Palveluväylän hyödyntäminen (Rovaniemi)</li> <li>- ODA suunnitteluhanke (Espoo)</li> <li>- ODA palveluväyläintegraatio (Espoo)</li> <li>- Palvelutietojen siirto Palvelutietovarantoon (Turku)</li> <li>- WordPress-PTV-integraatio (Janakkala)</li> </ul>
1) Kuntatoimijoiden KaPA-hankkeita: <a href="https://www.kunta-liitto.fi/asiantuntijapalvelut/demokratia-ja-hallinto/tietoyhteiskunta/kunta-kapa-kansallisen-palveluarkkitehtuurin-edistaminen/tietoyhteiskunta/kuntatoimijoiden-kapa-hankkeita">https://www.kunta-liitto.fi/asiantuntijapalvelut/demokratia-ja-hallinto/tietoyhteiskunta/kunta-kapa-kansallisen-palveluarkkitehtuurin-edistaminen/tietoyhteiskunta/kuntatoimijoiden-kapa-hankkeita</a>		

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	18 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

<p>2) KaPA-ohjelman aikana käytettiin väliraportoinnissa sekä hankkeiden edistymisen seurannan osalta Kuntaliiton hallinnoimaan salkunhallintavälinettä (Improliity). Samalla salkunhallintaratkaisua tutkittiin mahdollisena ohjelman jälkeisenä materiaali-pankkina (käytettävyys, hyödynnettävyys, saataavuus) kuntatoimijoiden toteuttamien KaPA-suunnitteluhankkeitten/toteutuslopputuotosten osalta.</p> <p><a href="https://projektsalkku.kunnat.net/kl/tuotanto/Login.aspx?ReturnUrl=%2fkl%2ftuotanto%2f">https://projektsalkku.kunnat.net/kl/tuotanto/Login.aspx?ReturnUrl=%2fkl%2ftuotanto%2f</a></p>	<p>+ (2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Suomi.fi-palvelujen käyttöönoton suunnittelu Tampereen kehyskunnissa (Tampereen kehyskuntien tietohallinto/Ylöjärvi)</li> <li>- Timmi-ajanvaraus (Nurmijärvi)</li> <li>- Kirjasto.fi –verkkokirjastot (Hki)</li> <li>- Päivähoito (Seinäjoki)</li> <li>- Palveluväyläintegraatio ja Joki ICT Oy (Nivala)</li> <li>- Sähköinen tilausjärjestelmä ja palveluväyläintegraatio (PSSHP)</li> <li>- Palveluverkko-palveluväylä integraatio (Alajärvi)</li> <li>- Virtu.fi – Virtuaalinen sosiaali- ja terveyspalvelukeskus (Kolpene)</li> <li>- MS D365 palveluväyläintegraatio (Porvoo)</li> </ul> <p><i>Muita (ei KaPA rahoituksesta):</i> Kuningas-projekti – Kuntien yhteinen integraatioalustan hallintamalli (Espoo, Vantaa, Turku). Oulun Omahoito-valtuudet -hanke; rekisteripohjainen valtuutus, valtakirjapohjainen + tiskiasiointi (Oulu, Raahе).</p>
<p>3) VRK: Kansallisen palveluarkkitehtuuriohjelman tuloksia (keskitetysti - koko julkishallinto):</p> <p><a href="https://confluence.csc.fi/display/KPAOLR/Kansallisen+palveluarkkitehtuuriohjelman+tuloksia">https://confluence.csc.fi/display/KPAOLR/Kansallisen+palveluarkkitehtuuriohjelman+tuloksia</a></p>	<p>+ (15)</p>	<p><i>Hankeaihoita - (a) vedetty pois, (b) ei käynnistyneitä, (c) ei rahoitusta saaneita, (d) käyttöönoton tuen kautta rahoitettavat, (e) ei haettu rahoitusta:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kansalaisen ajanvaraus ja palveluhallintaratkaisun (AVPH) ja perusjärjestelmien välinen yhteistoiminta – HAPA (EPSHP)</li> <li>- KaPA ja tietopalvelu Kompa (Lahti) toteutushanke</li> <li>- Päivähoito-hanke (Varkaus, Jämsä, Inkoo)</li> <li>- Ålandsportal (Ålands landskapsregering)</li> <li>- PTV-integraatio (Keuruu)</li> <li>- Liferay PTV-integraatio (PTTK/Istekki)</li> <li>- PTV-integraatio (Porvoo)</li> <li>- Facta järjestelmäintegraatio (Sipoo)</li> <li>- Joomla PTV-integraatio (Jämsä)</li> <li>- PTV-integraatio (Kuuma-Kunnat – Tuusula, jne.)</li> </ul>

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	19 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ajanvaraus-Kansalaisen palvelunäkymä (Inari)</li> <li>- Sähköinen asiointi – laajakaistaverkko (Pohjois-Pohjanmaan maakunta)</li> <li>- 'Älyverkkolomake' – Palveluväylän hyödyntäminen (Sievi)</li> <li>- PTV-integraatio – P4 (Poutapilvi-Web Design) (Paimio +5)</li> <li>- <i>PSOPin</i> Suomi.fi tunnistus</li> </ul>
Järjestelmätoimittajien kanssa neuvotteluissa sovitut rajapintatoteutukset ovat valmistuneet	7	<p>Rajapintatoteutuksista (PTV, Suomi.fi-palveluväylä)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wunder (Turku.fi)</li> <li>- Valu Digital (Janakkala + +)</li> <li>- Tietotalo (Rovaniemi, Lappeenranta + +)</li> <li>- Propentus (VRK-Connector, Wilma)</li> <li>- Digia (Telia Finland)</li> <li>- LapIT (Lapin alueen kunnat)</li> <li>- Järvinet Oy (Alajärvi ++)</li> </ul>
	24	<p>Seuraavien yritysten kanssa on järjestetty tapaamisia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Elisa</li> <li>- Starsoft</li> <li>- Propentus</li> <li>- CGI</li> <li>- Tieto</li> <li>- Cybercom</li> <li>- Abilita</li> <li>- Wunder</li> <li>- Druid</li> <li>- Citrus</li> <li>- Avoltus</li> <li>- Alfame</li> <li>- Fujitsu</li> <li>- Gofore</li> <li>- Yoso</li> <li>- Consilia Solutions Ab</li> <li>- Åda Ab</li> <li>- Fonecta Oy</li> <li>- Affecto</li> <li>- Mepco</li> <li>- Valu Digital Oy</li> <li>- Tietotalo</li> <li>- Digia</li> <li>- Sito Oy</li> </ul>

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	20 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

		KaPA-ohjelman aikana ICT-toimittajille järjestettyihin tilaisuuksiin osallistui useita julkishallinnon alueen toimijoita (välillinen kontaktoituminen).
50 kuntaorganisaatiota on liittynyt palveluväylään	29	EPSHP, Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Essote), Helsinki, HSY, Inari, PSSHP, Juuka, Jyväskylä, Kemijärvi, Kitee, Kontiolahti, Kuopio, KYS, Liperi, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Pietarsaari, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä, Polvijärvi, Rovaniemi, Savukoski, Seinäjoki, Sodankylä, Tampere, Turku, Utsjoki, Valtimo
Suomi.fi-palveluväylässä tarjolla olevien palveluiden määrä (tietovarannot, rekisterinpitäjät).		
Alueelliset, seudulliset toimijat. KY-palveluverkko.	9	Palveluntarjoajat: Cybercom, Digia/TeliaFinland, Istekki, PTTK, LapIT, Tieto, Medi-IT Oy, Järvinet Oy, Propentus
KaPA-lain hengen mukaisesti valmius palveluväyläliityntään tarvittaessa (ei signaalia signaalin vuoksi).	(30)	Palvelukyvykkyys kuntatoimijoille: LapIT (9), PTTK (7), Istekki (14)
	(46)	Käynnissä olevat toteutushankkeet: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Jyväskylä (<i>Kirjasto.fi</i>)</li> <li>- Alajärvi + 8 (<i>Järvinet Oy</i>)</li> <li>- Ylöjärvi + 7 (<i>Tieto/Tampere</i>)</li> <li>- Porvoo + 2</li> <li>- Pori + 5 (<i>Propentus</i>)</li> <li>- Nivala, Haapajärvi</li> <li>- Espoo</li> <li>- PSOP (16)</li> </ul>
50 kuntaorganisaatiota integroitu palvelutietovarantoon	311	144 tuotannossa (etenee itsenäisesti), 137 ottanut laajasti (yli 5 palv. julkaissut), 21 suppeasti (alle 5 palv julkaissut), 9 aloittanut (PTV- käyttöehdot hyväksyneet ja PTV:n käytön aloittaneet organisaatiot: kuntia 311 kpl)
80 kuntaorganisaatiota on liittynyt VRK:n keskitetysti ylläpitämään kansalaisten tunnistamispalveluun	247+ (36)	Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä (Essote), EPSHP, Eksote, Hattula, Helsinki, Hirvensalmi, Huitinen, ISSHP, Joroinen, KSSHP, Kuopio, Carea, Lapua, Mikkeli, Mäntyharju, Pertunmaa, PHSOTEY, Ruokolahti, Saarikka, SÖFUK, Viitasaari, ... (esim. Etelä-Karjala kok. - 9 kuntaa)

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	21 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Vähintään yksi kansallinen seminaari kunnille, lisäksi alueellisia tilaisuuksia	3	Kansallinen seminaari ” <i>Kunnat ja kansallinen palveluarkkitehtuuri</i> ” (vuosittainen) (3)
	2	Kuntakentän ICT toimijoille Suomi.fi-palveluista tilannekatsaus
	7	Suomi.fi-palvelut ja kuntakenttä (esityksiä & puh.vuoroja): <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kuntamarkkinat (2015, 2016, 2017)</li> <li>- Kuntien ja maakuntien kyberturvallisuuspäivät (2016, 2017)</li> <li>- Sosiaali- ja terveydenhuollon ATK-päivät (2016, 2017)</li> </ul>
	15	Alueelliset tilaisuudet:  Vaasa 28.9.2017 Järvenpää 28.9.2017 Turku 23.8.2017 Kirkkonummi 1.6.2017 Kajaani 17.2.2017 Seinäjoki 8.2.2017 Oulu 27.4.2016 Turku 12.5.2016 Kuopio 7.6.2016 Tampere 14.6.2016 Rovaniemi 24.8.2016 Joensuu 13.10.2016 Lappeenranta 18.10.2016 Oulu 19.10.2016 Oulainen 20.10.2016
	7	<b>LISÄKSI</b> Osallistuttu esim. Ympäristön suojelun neuvottelupäivät (Tampere), Sosiaali- ja terveysjohdon neuvottelupäivät (Helsinki), Asiakirjahallinta käyttäjäpäivät (Hämeenlinna), Sito, eKlubi ja kuntien järjestämiin digitalisaatio-seminaareihin/päiviin (esim. Kirkkonummi, Turku).
	30	Kunta-KaPA on järjestänyt infoja Suomi.fi-palveluista kuntaorganisaatioille, joista neljä ruotsinkielistä. Esim. kahdessa PTV&sote-online infossa oli yhteensä lähes 500 osallistujaa.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	22 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

		Lisäksi on pidetty useille kuntatoimijoille (mm. tietohallinnolle, kuntien ohjausryhmille ym.) pyynnöstä erillisiä infoja KaPAsta ja Suomi.fi-palveluista, myös ruotsinkielellä.
Sote-sektorin liittäminen mukaan työhön	8 <i>'siltaus'</i> (hankkeet)	<p>KaPA-toimintaympäristön huomioiminen ja <i>maksimaalinen</i> hyödyntäminen Sote-pohjaisissa ratkaisussa - painoarvo kasvussa (eritoten koskien tunnistaminen ja valtuudet osa-alueita, esim. ODA, PSOP).</p> <p>Sote-yhteistyössä on edistetty mm. Valtuudet-valmistelua (kuntaorganisaatioiden ja VRK:n sekä THL:n yhteistyö sote-koodistovalmistelu mm. Oulu, Oulun lähikunnat sekä Virtu.fi alueen toimijat).</p> <p>PTV-integraatiohankkeet mm. Siunsote.</p> <p>Viety KaPA-viestiä sosiaali- ja terveyspalveluiden johdolle (sosiaali- ja terveysjohdon neuvottelupäivät)</p> <p>Järjestetty PTV&amp; sote-infot (online).</p> <p>KaPAsta ja Suomi.fi-palveluista on uutisoitu säännöllisesti Kuntaliiton sosiaali- ja terveysyksikön uutiskirjeissä.</p>

### 5.1.3. Toiminta

#### Kuntien kontaktointi

Kuntia on lähestytty Kansallisessa Palveluarkkitehtuuriasiassa pääsääntöisesti tapaamisten kautta sekä sähköpostitse ja sitä kautta tunnistettu kuntakontaktit (KaPA-asioihin liittyen, kerätty/luotu yhteyshenkilölista). Kunnille on käyty pitämässä KaPA-esittelyjä (tilaisuuksissa on ollut läsnä myös lähikuntien edustajia).

Kunta-KaPA-toimisto on järjestänyt KaPA-alueseminaareja eri puolella Suomea. Tämän lisäksi on pidetty teematyöpajoja (online-infot) ja kyselytunteja tarpeen ja kysynnän mukaan. KaPA-ohjelman aikana on kuntatoimijoita sekä kuntasektorilla toimivia ICT toimittajia/palveluntarjoajia lähestytty niin käyttäjähdistysten kuin paikallisten digitalisaatiota koskevien tapahtumien kautta. Kuntien aktiivisuus Kunta-KaPAn suuntaan on selvästi kasvanut hankkeen alusta. Varsinkin pienten kuntien kiinnostuminen ja osallistuminen KaPA-työhön on ollut

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	23 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

kasvussa lähestyttäessä lain asettamaa päivämäärää 1.7 (laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista astui voimaan 15.7.2016).

Kunta-KaPA on huomionnut myös ruotsinkieliset kunnat ja näille onkin järjestetty neljän yleisinfon lisäksi useita räätälöityjä infoja (mm. Ahvenanmaan 14 kunnalle) vuoden 2017 aikana. Ruotsinkielisiä kuntia on tuettu myös KaPA-rahoituksen haussa.

Kunta-KaPA on lähettänyt säännöllisesti tiedotteita (Kunta-KaPA-uutiskirjeet ja -viikkokirjeet) ajankohtaisista Suomi.fi-asioista ja seminaareista kuntakontakteille sekä muille sidosryhmille, jotka ovat tilanneet tiedotteen. Kunta-KaPA on huolehtinut siitä, että KaPasta ja Suomi.fi-palveluista on viestitty Kuntaliiton tietoyhteiskuntayksikön, sote-yksikön uutiskirjeissä sekä Kuntaliiton verkkosivuilla ([www.kuntaliitto.fi](http://www.kuntaliitto.fi)).

### Suunnitteluhankkeet

Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY), Espoo, Nurmijärvi, Tampereen kehyskunnat sekä Rovaniemi jättivät suunnitteluhankkeita (rahoitushakemuksia) vuoden 2016 puolella. Nämä suunnitteluhankkeet saatiin päätökseen väliraportointi jaksolla *[Suunnitteluhankkeille ei enää myönnetty rahoitusta vuoden 2017 aikana (olemassa oleva ohjeistus).]*

Kuntatoimijoiden kanssa on käyty läpi valtiovarainministeriölle jätettyjen rahoitushakemusten ja projektisuunnitelmien sisältöä heti luonnosvaiheesta lähtien.

Työpajoja ja tapaamisia on järjestetty koko hankkeen ajan.

Kunta-KaPA on ollut tiiviisti mukana hyväksytyjen suunnitteluhankkeiden projekti- sekä ohjausryhmissä, joissa eri KaPA-palveluiden hyödyntämismahdollisuuksia on kartoitettu sekä kuntien prosessien ja niihin liittyvien käyttötapausten että tietojärjestelmäratkaisujen ja integraatioiden osalta. Projektityössä on myös valmisteltu tulevia toteutushankkeita ja Kunta-KaPA on toiminut tarvittaessa linkkinä kuntaorganisaatioiden, ICT-toimittajien sekä VRK:n ja Valtorin asiantuntijoiden välillä, ja huolehtinut tiedonkulusta eri asiantuntijoiden välillä.

Kaiken kaikkiaan toteutettuja suunnitteluhankkeita oli 12, joista yksi (Kuningas - Kuntien yhteinen integraatoratkaisu - Espoo, Turku, Vantaa) ei ollut KaPA-ohjelman rahoittama. Mutta ko. hankkeen lopputuotoksia hyödynnettiin myöhemmin toteutushankkeitten kautta (ulkoinen/sisäinen integraatio). Näihin suunnitteluhankkeisiin osallistui yhteensä 65 kuntatoimijaa tarkastellen Suomi.fi-palvelukokonaisuutta oman toimintaympäristönsä ja kehittämisenä kautta. Toimittajia näihin osallistui 25 (INHOUSE, ICT-palveluntarjoaja/-toimija).

### Toteutushankkeet

Vuonna 2016 toteutushankkeita jättivät Turku 'Palvelutietojen siirto Palvelutietovarantoon' sekä Janakkala 'WordPress PTV-integraatio'.

Vuoden 2017 aikana Turku toteutti Palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmä (PSOP) toteutushankkeen. Porin vetämä (Kuntalaistilikunnat) KotiKouluKunta-KaPA - 4 K toteutushanke oli jatkumo työtä edeltäneelle suunnitteluhankkeelle (suunnitteluhanke päättyi jaksolla 2H16). ODA - palveluväyläintegraatio oli Espoon vetämä hanke. Muita vuoden 2017 aikana käynnistyneitä hankkeita: Kirjasto.fi (verkkokirjastot - Helsinki, Tampere, Jyväskylä), Seinäjoki (Varhaiskas-

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	24 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

vatus), Rovaniemi (Palveluväylän hyödyntäminen), Nivala (Palveluväyläintegraatio), PSSHP (Sähköinen tilausjärjestelmä), Alajärvi (Palveluverkko-Palveluväylä), Kolpene (Virtu.fi) ja Porvoo (MS D365). Kaiken kaikkiaan toteutushankkeita (KaPA Ohjelma) toteutettiin kolmesta. Kunta-KaPA on osallistunut säännöllisesti näiden toteutushankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn.

Edellä mainittujen lisäksi Oulu ja Raahe käynnistivät Oulun Omaha-toimitusvaltuutus hankkeen. Tähän ei haettu KaPA-rahoitusta.

Näihin toteutushankkeisiin osallistui yhteensä 75 kuntatoimijaa tarkastellen Suomi.fi-palveluita toimintaympäristönsä/kehittämisen kautta. Toimittajia näihin osallistui 19 (INHOUSE, ICT-palveluntarjoaja/-toimija).

KaPA-ohjelman jälkeinen jatkokehitys huomioiden toteutushankkeiden aikana tunnistettiin palvelukohtaisesti kehittämistarpeita:

1. Uudet toiminnallisuudet
2. Integroituminen
3. Hallinta
4. Kansalliset palvelut (ei KaPA tukea)
5. Alueelliset palvelut (ei KaPA tukea)
6. EU tietosuoja-asetus
7. Maakunta (laajuus)

### **PTV-integraatioiden edistäminen**

Suomi.fi-palvelutietovarannon versioituminen [PTV V1.35 12.1.2017, PTV V1.4 13.3.2017; PTV V1.45 18.4.2017; PTV V1.5 12.6.2017; PTV V1.6 14.8.2017; PTV V1.7 23.10.2017 & rajapinta V.7; PTV V1.x xx.xx.2018].

Käyttäjäorganisaatiot ovat kokeneet erityisen haasteelliseksi PTV:n kirjoitusrajapintojen versioitumisen. Tämä johti arvioimaan, minkälaisella rajapintaversiolla tuotantokäyttö voidaan aloittaa niin että lähetysohjelmia ei jouduta seuraavassa kuussa päivittämään. Uusien kirjoitusrajapintaversioiden käyttöönotto vaatii aina kattavan testauksen (rajapinnan vakiintuminen pidemmäksi ajaksi on tavoiteltavaa). Rajapinta version muutostilanteessa välittömien ja välillisten kustannusten arviointi on käyttäjäorganisaatioitten kannalta osa palvelunhallintaa (tämä korostuu varsinkin IN-rajapintaa hyödyntävien tietojärjestelmien kohdalla - kustannuksia ei olemassa olevien käytäntöjen mukaisesti voida kattaa ylläpitosopimuksilla). Nykyiseltään selkeämpi ja johdonmukaisempi muutostenhallinta edistäisi PTV-integraatioitten käyttöönottoa.

Turku on hiljattain uudistanut Turku.fi-verkkosivustonsa. Tämän integraation toteuttamiseen Turku on saanut rahoitusta KaPA-ohjelmalta (toteutushanke - 'Palvelutietojen siirto Palvelutietovarantoon'). Hankkeen yhteydessä (ja aikana) turku.fi kehittyi kunta.fi (kuntien avoin digitaalinen alusta - KaDa-koodi) suuntaan. Turku päätti julkaista verkkosivustonsa lähdekoodin avoimena datana (GitHub). Jatkohanke suunnitteilla.

Avoimeen lähdekoodiin perustuva kunta.fi on pohjana Varkauden ja Porin kehittäessään omia julkaisujärjestelmiään.

Janakkala toteutti (toteutushanke - 'WordPress-PTV-integraatio') PTV-integraation. Janakkalan julkaisujärjestelmänä on WordPress. Integraation toteuttajana on Valu Digital ja toteutus on myös muille asiakaskunnille (Riihimäki, Loppi,



Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	25 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Hausjärvi, Rauma ja Loviisa). Mukana olleita kuntia ja palveluntarjoajaa kiinnostaa yhteisen hallintamallin luominen.

### Palveluväylä-käyttöönottojen edistäminen

Kuntia ja kuntaorganisaatioita on informoitu palveluväylään liittymisestä useissa tilanteissa ja tilaisuuksissa koko ohjelman ajan. Mm. Kunta-KaPA-projektitoimiston järjestämissä alue-, info- ja teematilaisuuksissa sekä KL Kunta-hankinnat: Ajankohtaista (12.5.2017) : ”Koko maan kattavaan palveluväylään KY-verkon avulla”. TeliaFinland webinaari (6.6.2017) - KY-verkon käytettävyys.

Tavoitteena on ollut tuottaa kunnille selkeitä vaihtoehtoisista tapoja liittyä palveluväylään, käyttöskenaarioitten (ylätaso) ja tuotteistusmallien (toteuttaminen) kautta. Nämä auttavat kuntatoimijoita kokonaiskuvan hahmottamiseksi Suomi.fi-palveluväylä tukipalvelun kohdalla yhdessä e-Suomi sivustolla päivittyvän ohjeistuksen kanssa (<https://esuomi.fi/palveluntarjoajille/palveluvayla/liityminen/>). Tuotteistusmallit ja niiden takana olevat toimijat mahdollistavat palveluväyläliityntä toteuttamisen palveluna kuntatoimijan oman tahtotilan mukaisesti. Työ on edelleen käynnissä (pitkäjänteinen työ - kuntatoimijan omaan toimintaympäristöön integroituminen).

Kuntasektorilla liityntöjä palveluväylään toteuttaa Istekki, PTTK, Medi-IT Oy, Lap-IT, Cybercom, Digia/TeliaFinland, Propentus, Järvinet Oy (tiedossa olevat toimijat 2H17 jaksolla).

Kuntaorganisaatioiden pääsy palveluväylän hyödyntäjiksi on mahdollistettu eri tavoin (alla oleva kuva):



KY-verkko (kuntien yhteinen verkkoratkaisu) tarjoaa yhden vaihtoehtoisen tavan Suomi.fi-palveluväylään liittymiselle. KY-verkko toteuttaa skaalautuvan ratkaisumallin (liityntäpalvelin on tuotteistettu osaksi KY-verkon lisäarvopalveluja - palveluverkkototeutuksena). Valmiin ja turvallisen tavan kytkeytyä Suomi.fi palveluväylään voi hankkia esimerkiksi KY-verkko puitesopimuksen lisä(arvo)palveluna, osana olemassa olevaa palvelusopimusta. Uuden asiakkaan ollessa kyseessä, osana palveluverkkokokonaisuutta.

Palveluliityntä (Suomi.fi-palveluväylä) osana KY-verkko toteutusta mahdollistaa kuntakohtaisen tai kuntayhteistyön kautta toimivan ratkaisun, täyttäen luonnollisesti kuntien lakivelvoitteen Suomi.fi-palveluväylä tukipalvelun käyttöönoton osalta. Toimintamalli mahdollistaa kuntatoimijoiden myös hyödyntää KY-verkkoa tiedonsiirtotasoisesti puhtaasti tietoliikennetarkoituksena ja toteuttaa yhteistoiminnassa valitsemansa tahonsa kanssa palveluväyläliityntä.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	26 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

### **Kokonaisarkkitehtuuryö (KA)**

Kuntien kokonaisarkkitehtuurivastaaville on järjestetty säännöllisiä kuukausikouksia, joissa on käyty läpi ajankohtaiset aiheet, KaPA-ohjelman tilannekatsaus ja kunnissa käynnissä oleva arkkitehtuuryö. Kokoukset järjestettiin pääsääntöisesti online-kokouksina, sekä neljä tilaisuutta Kuntatalolla paikan päällä toteutettuna (KaPA-ohjelman aikana).

KA-työn ensisijaisena tavoitteena on tukea kunnan oman toiminnan kehittämistä sekä auttaa kuntaa suunnittelemaan itselleen tavoittilan ja kehittämissuunnitelman. Kansallinen palveluarkkitehtuuri tunnustettiin tärkeäksi osa-alueeksi KA-työn kannalta Kunta-KaPA projektitoimiston tehtäviä määriteltäessä (huomioiden KaPA:n Suomi.fi-palveluiden sekä käyttövaltuushallinnan että ydintiedon osa-alueilla).

Tunnistettuja asioita ja ratkaisuja on lähestytty Kansallisen palveluarkkitehtuuri kokonaisuuden kautta. KaPA:n myötä tietojen siirtäminen ja hyödyntäminen toteutuu kokonaisvaltaisemmin (yli organisaatio- ja sektorirajojen):

- mahdollistaen tietojen yhteiskäytön toteuttamisen
- välttämällä moninkertaiselta tietojen tallentamiselta
- edesauttaen tietosuojasetuksen (GDPR) edellyttämien käytänteiden jalkauttamista (Suomi.fi-palvelut)

KaPA-ohjelman aikana, erillisenä toimintona käynnistettiin Yhteinen tiedon hallinta (YTI) -hanke. YTI-hankkeen tavoitteena on luoda toimintarakenteet ja perusinfrastruktuuri tehokkaalle tiedon hallinnalle julkisessa hallinnossa, täydentäväksi osaksi Kansallista palveluarkkitehtuuria.

Tietojen yhteiskäyttö asettaa vaatimuksia niin tietojen kuin integraatioarkkitehtuurillekin, ja tätä kautta vahvistetaan linkitystä kuntasektorin KA-työn ja KaPA toimintaympäristön välillä. Tätä kehitystä on jatkossa tukemassa

- kansalliset toiminnalliset kokonaisuudet (esim. Kanta, Koski, Tulorekisteri)
- rakentuvat ekosysteemit
- toteutetut rajapinnat (palveluntarjoajat sitoutuvat ennalta määriteltyjen ja dokumentoitujen rajapintojen käyttämiseen uusissa palveluissa luotessa sekä olemassa olevia päivitetäessä)
- rajapintojen hallinta - palveluiden saatavuus, käytettävyyden, jatkuvuus

Kesällä 2017 käynnistyi maakuntien viitearkkitehtuuryö - MVA (VM vetoinen). MVA ensimmäinen vaihe päättyi tammikuun lopussa 2018, jonka jälkeen käynnistetään toinen vaihe (arvioitu päättyminen 6/2019).

Asiakkuudenhallinta SoTe ja maakunta arkkitehtuuryö on käynnistynyt alkuvuoden 2017 aikana. Kunta-KaPA osallistuu ko. työhön kiinteästi (osana KaPA toimintaympäristön ja Sote-sektorin yhteentoimivuutta).

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	27 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

### Sote-sektori

Hankkeen aikana on osallistuttu muun muassa pohjoisen ja itäisen Suomen sekä Tampereen alueen sote-tietohallinnon yhteistyöryhmään sosiaali- ja terveydenhuollon AKUSTI-tietohallintofoorumin yhteistyön ja verkostojen kautta. Aiheena KaPA on ollut esillä mm. vuosittaisilla Sosiaali- ja terveysjohdon neuvottelupäivillä sekä Keski-Uudenmaan Terveiden edistämisen ePalveluITSE – messuilla Hyvinkäällä ja Järvenpäässä. Suomi.fi-palveluita on esitelty pienten ja keskisuurten kaupunkien sote-johdolle. Kokouksissa on kerrottu Kansallisen palveluarkkitehtuurin kokonaisuudesta, ns. KaPA-laista, Suomi.fi-palveluista, valtiovarainministeriön KaPA-rahoitustuesta sekä meneillään olevista kuntatoimijoiden hankkeista ja muista KaPAn ajankohtaisista asioista.

KaPA ja Suomi.fi-palvelut ovat olleet esillä vuosittain kunta-alan suurimmassa tapahtumassa Kuntamarkkinoilla sekä Sosiaali- ja terveydenhuollon ATK-päivillä. Kuntamarkkinoiden tietoiskut ovat painottuneet sosiaali- ja terveyspuolen hankkeiden Suomi.fi-toteutusten esittelyyn (Virtuaalisairaala, ODA, Poskelapin sekä Oulun kaupungin Valtuudet-palvelun käyttöönotto). Kuntasektorin ICT-toimittajille on toteutettu Suomi.fi-tilannekatsaus seminaarit, jossa sosiaali- ja terveyspuoli on myös huomioitu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntatoimijoille on järjestetty kaksi online-infoa sote-tietojen tuottamisesta palvelutietovarantoon. Infoihin osallistui lähes 500 kuulijaa.

Kunta-KaPA on jakanut tietoa KaPAsta ja tukenut KaPA-rahoitusta saaneita sote-hankkeita (PSOP, ODA) sekä tehnyt yhteistyötä KaPA-rahoituksen hakemista suunnittelevien toimijoiden kanssa (mm. Siun sote, Virtu.fi, HUS, OYS, Essote, EPSHP ym.). Kevään aikana on seurattu ja oltu tarvittaessa mukana keskusteluissa kuntatoimijoiden (kunnat ja sairaanhoitopiirit) kanssa AKUSTIn esiselvityksen pohjalta palveluväylän hyödyntämismahdollisuuksista toimeentulokijärjestelmäkokonaisuudessa sekä VTJ:n reaaliaikaisesta hyödyntämisestä VTJ:n reaaliaikaisen käytön kehittämiseksi.

Kunta-KaPA on osallistunut sote-suunnitteluhankkeiden ohjausryhmä- sekä projektiryhmien työskentelyyn hankkeen aikana.

Hankkeen aikana Kunta-KaPA on tehnyt tiivistä yhteistyötä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa palvelutietovaranto- ja sote-palveluhakemistovalmistelutyössä. Tähän liittyen hankkeen aikana on toteutettu kaksi infotilaisuutta kuntaorganisaatioille. Kunta-KaPA on tehty yhteistyötä THL:n kanssa valtuudet-palvelun sote-valtuuskoodistoasiassa ja edistänyt tässä kuntaorganisaatioiden välistä yhteistyötä (mm. Essoten Puola-hankkeen, Oulun Omahoidon, Poskelapin Virtu.fi:n ja muiden sote-kuntatoimijoiden kanssa). Kunta-KaPA on tuonut esille kuntakentän sote-sektorin käyttötapauksia ja tehnyt yhteistyötä kuntien ja VRK:n kanssa käyttötapausten parissa (esim. valtuudet ja Espoon vammaispalvelujen asumispalvelu).

KaPAsta ja Kunta-KaPAn järjestämistä koulutuksista ja tapahtumista on viestitty kuukausittain Kuntaliiton tietoyhteiskuntayksikön, sosiaali- ja terveisyksikön uutiskirjeessä sekä Sosiaali- ja terveysalan AKUSTI -tietohallintofoorumin markkinointikirjeissä. Sote-tietojen kuvaamisesta PTV:hen tehtiin tiivistä viestintäyhteistyötä VRK:n ja THL:n kanssa kuntatoimijoiden suuntaan.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	28 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

### Hankesalkku

Siirryttäessä kohti käyttöönottoja kuntasektorilla tuli toivomuksia siitä, että kuntien käynnistämät projektit tulisivat kirjatuksi riittävällä tarkkuudella. Jotta tiedot olisivat tallella ja kuntien käytettävissä KaPA-ohjelman jälkeenkin vuonna 2018 (ja siitä eteenpäin).

Yhtenä vaihtoehtona tarvittavan materiaalipankin luomiseksi tarkasteltiin hankesalkku pohjaista ratkaisua. Kuntaliiton käytössä oleva salkunhallintatuote (Improliity) tarjosi mahdollisuuden luoda yleiskuvaus käynnissä olevista suunnitteluprojekteista KaPA-ohjelman ajalta (esim. mitä KaPA-palveluita hyödynnetään, mitä kuntatoimijoita projekti koskee, asetetut tavoitteet ja hyödyt, projektin aikataulu, mahdolliset yhteyshenkilöt, tarjoten kuntasektorille näkymän meneillään/tulevaan/päättyvään kehitystyöhön), tarjoten myös hyvän pohjatyön kuntasektorin kokonaisarkkitehtuuritekemiselle.

2H16 aikana toteutettiin PILOT-vaihe valittujen kuntatoimijoiden kesken. Havaintojen ja löydösten (*'risut & ruusut'* - erillinen dokumentaatio) pohjalta hyödynnettiin hankesalkkua vuoden 2017 aikana hyväksytyjen KaPA rahoitushankkeitten osalta (projektien raportoinnin ja seurannan osa-alueilla - väliraportointi).

Salkunhallintatyöväline KA-kentässä:

*'Kuntaliiton SALKKU'* (Improliity) tuotteen hyödyntäminen rajoittui kuntatoimijoiden kautta työn seurantaan - väliraportointi VM:lle

- tunnistettuja synergiaetuja (2H16 suoritettuna PILOT-vaiheessa) ei saavutettu
- kokonaisuudessaan yhteinen, erillinen ratkaisu jäi kokonaisarkkitehtuurityön seurannan kannalta irralliseksi kunnan muun kehittämisen näkökulmasta (kokonaisarkkitehtuurivastaavat koettiin asiantuntijaresursseiksi projekti/hanketyön kannalta)
- *johtopäätös*: KA-lähtökohdasta ei todellista tarvetta kuntasektorilla (erillisenä ratkaisuna)

### Palvelutietovaranto

Kunta-KaPA projektitoimisto on saanut Suomi.fi-palvelutietovarantoon liittyen paljon yhteydenottoja koko ohjelman ajan. Kunta-KaPA-toimisto on kuntatapaamisten lisäksi antanut PTV:hen liittyen neuvontaa kuntasektorille puhelimitse ja sähköisesti. Kysymysten koskiessa sisällöntuotantoa, kysymykset on ohjattu VRK:n PTV-tukeen. Varsin usein sisällöntuottajat eivät kuntatoimijoiden toimintaympäristöissä osallistu muiden sähköisen asioinnin palveluiden kehittämistehtäviin, joten ohjelman aikana muut Suomi.fi-palvelut jäivät heille vierämmiksi.

Kunta-KaPA on järjestänyt myös tarvittavia teematyöpajoja kuntasektorille yhteistyössä VRK:n ja THL:n kanssa. Mikkelin PTV-pilotin ohjausryhmässä on ollut edustus Kunta-KaPAsta.

Keväällä 2017 kansalliset linjaukset muuttuivat sote-tietojen kuvaamisessa (THL:n palveluhakemiston sijaan palvelut kuvataan palvelutietovarantoon).

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	29 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

Kuntatoimijoiden opastaminen linjausten muututtua työllisti huomattavasti Kunta-KaPAA.

Keväällä 2017 PTV-rahoitukseen liittyvät kuntaorganisaatioiden kysymykset ja kuntien neuvominen rahoitushaussa ja rahoitushakemusten tekemisessä ovat myös työllistäneet Kunta-KaPAA.

Huomioiden kuntakenttä kokonaisuutena saavutettiin 100% aktiivisuusaste Suomi.fi-palvelutietovarannon (KaPA-lain henki) kohdalla syyskuun loppuun mennessä 2017. Kaikki 311 kuntaa, yli 4000 sisällöntuottajaa.

### **Tunnistaminen**

Sähköisten asiointipalvelujen kehittymisen myötä on tarve keskitetylle tunnistuspalvelulle vahvistunut kuntasektorilla. Tässä Suomi.fi-tunnistus tukipalvelu on selkeästi havaittu hyödylliseksi. Positiivisen kehityksen myötä kuntatoimijoiden Suomi.fi-tunnistus käyttöaste ohitti Vetuma-käytettävyyden 1Q17 aikana (niin kuntien kuin asianhallinta tietojärjestelmien lukumäärien tasolla).

Sen tietoisuuden ja ymmärryksen lisäämiseksi, että Vetuma-palvelu poistuu v. 2017 loppuun mennessä on Kunta-KaPA postittanut Vetuma kunta-asiakkaille ohjeistuksen siitä, kuinka siirtyä Suomi.fi-tunnistamiseen (näin kerraten ja vahvistaen muuta valtionhallinnon viestintää). Tämän lisäksi on vastattu tunnistamiseen liittyviin kysymyksiin puhelimitse, sähköpostitse sekä pidetty online-palaverikokouksia (tarkennettu ohjeistus).

Kunta-KaPA on osallistunut Vetuma-asiakkaiden aktivoimistyöhön VRK:n pyynnöstä (suorat yhteydenotot kuntatoimijoihin sähköpostitse ja puhelimitse sekä tarvittaessa yhteydenotot ICT-toimittajiin). Kunta-KaPA toimisto on osallistunut myös VRK:n ja Valtorin yhteistyöpalaveriin (Valtorin lähettämä tiedote Vetuma-asiakkaille - Suomi.fi-tunnistamisen käyttöönoton ohjeistus).

Kunta-KaPA-toimistosta on nimetty yhteyshenkilö kuntasektorille käyttöönottojen tueksi.

#### **5.1.4. Rajaukset**

Hankesuunnitelmassa ei ollut tunnistettuja rajauksia.

#### **5.1.5. Riippuvuudet**

Hanke on ollut voimakkaasti riippuvainen:

KaPA-ohjelman hankkeiden (Suomi.fi-palvelut) aikatauluista ja toteutumisesta.

Suomi.fi-palveluiden kypsyystasosta (valmiusasteesta).

Kuntaorganisaatioiden toimialojen motivaatiosta.

Kuntaorganisaatioiden toimihenkilöitten ajankäytöstä, tehtävien priorisoinnista

ICT-toimittajien/-palveluntarjoajien asenteesta (passiivisuus - ei aloitteellisuutta ennen kuntatoimijoiden asioiden käynnistämistä).

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	30 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

### 5.1.6. Hankkeen aikataulu

Hanke käynnistyi myöhässä suunnitellusta aikataulusta, jossa aloitusajankohdaksi oli suunniteltu 1.3.2015. Virallinen käynnistys oli 1.4.2015, mutta koska rekrytointipäätösten tekeminen meni kesäkuun alkuun ja palkatut henkilöt aloittivat vasta kesälomien jälkeen, oli todellinen viive aloituksessa huomattavasti suurempi.

	2015/1	2015/2	2015/3	2015/4	2016/1	2016/2	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2	2017/3	2017/4
1	[Blue bar]											
2			[Blue bar]									
3											[Blue bar]	
	1. Suunnittelu ja kuntaorganisaatioiden tarpeiden kartoittaminen											
	2. Käyttötapausten kuvaaminen ja toteuttaminen											
	3. Liiketoimintasuunnitelman laatiminen ja loppuraportointi											

## 5.2. Kunta-KaPA -projektitoimisto - Liiketoimintamalli

### 5.2.1. Valittu toimintamalli

Toimintamallina erillisen hanketoimiston toteuttaminen Kuntaliitossa (Kunta-KaPA -projektitoimisto) on ollut uusi toimintatapa aikaisempiin valtionavustusperusteisiin hankkeisiin verrattuna. Toiminnallisesti projektitoimisto on kytkeytynyt tiiviisti VRK:n hanketyöhön koko ohjelman ajan, raportoiden toiminnastaan KaPA-Ohjelmaryhmälle sekä Kuntasektorin KA-ohjausryhmälle (Kuntaliiton johdon valtuuttama ja nimittäjä).

Hankkeen kannalta voidaan todeta tuloksien olevan hyviä kuntasektorin käyttöönottojen aktiivisuuden suhteen, samoin kuntatoimijoilta saatu palaute on ollut lähes poikkeuksetta kiitettävää. Yhteistyö VRK: kanssa on koettu pääosin hyväksi ja Kuntaliiton näkemyksen mukaan on tämä edesauttanut VRK:n kehittäminen Suomi.fi-palveluiden laadullisuutta. Yhteistoiminnalla on luotu hyvä ja terve pohja julkisen hallinnon sähköisten palveluitten edelleen kehittämiseksi.

Edellä oleva tunnistaen, tiedotettiin ohjelman loppuvaiheessa KaPA Strategista Ohjausryhmää sekä Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukuntaa saaduista kokemuksista ja Kunta-KaPA:n saamasta palautteesta:

- Syyskuussa 2017 pidettiin KaPA Strateginen Ohjausryhmä:lle katsaus Kunta-KaPA -projektiryhmän työskentelystä. Ohjausryhmää tiedotettiin: *Miten kuntatoimijat ovat ottaneet vastaa KaPA-palvelukokonaisuuden?, miten projekti on toiminut?, käyttöönottojen tilannekuva!*
- Marraskuussa JUHTA 6/2017 kokouksessa esiteltiin saatuja kokemuksia Kunta-KaPA toimintamallista (Kuntaliittoon perustetun projektitoimiston toimivuudesta ja yhteistyöstä niin VM:n kuin palveluita toteuttavan organisaation VRK:n kanssa).

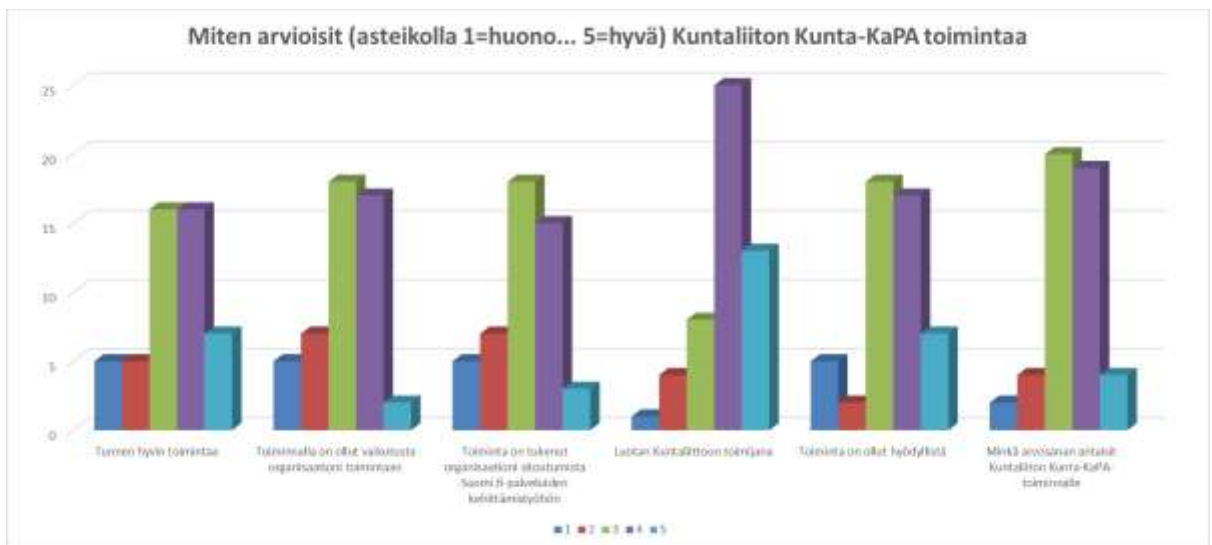
Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	31 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

### 5.2.2. Kuntatoimijoilta saadusta palautteesta

*”Se on tuntunut taustalla olevalta vakaalta tuelta, jonka merkitys taisi olla suurinta siinä vaiheessa, kun organisaatioilla ei vielä ollut kovinkaan paljon käsitystä siitä, mistä KaPA:ssa on kyse.”*

Kunta-KaPA toteutti loka-marraskuussa arviointikyselyn Kansallisen palveluarkkitehtuurin toteuttamisesta ja Suomi.fi-palveluiden käyttöönottamisesta kuntasektorilla.

Esim. suoritetusta kyselystä (graafisesti esitettynä):



#### NOSTOINA:

- ✓ Kuntaliittoon luotetaan
- ✓ Kunta-KaPA -toiminta tunnetaan
- ✓ Kunta-KaPA-toiminta hyödyllistä
- ✓ Kunta-KaPA-toiminnalla on ollut vaikutusta

Kysely lähetettiin kuntien KaPA-yhteys henkilöille ja KaPa-hankkeiden kuntatoimijoille. Vastajat kokivat, että Suomi.fi-palveluiden välistä työläistäkin ja resursseja vievistä Suomi.fi-palveluiden käyttöönotoista huolimatta kansallisten tukipalveluiden kehittämistä on tarvittu ja on hyvä, että tukipalveluita on kansallisesti viety näin eteenpäin.

Kritiikkiä saivat enimmäkseen tietolupakäytännöt, aikataulut sekä PTV:n käyttöönottojen työläys. Tarpeellisimmiksi palveluiksi nähtiin Tunnistus, Viestit, Valtuudet ja Palveluväylä ja työhön toivottiin saatavan tukea myös tulevaisuudessa. VRK:n ja Kunta-KaPAn toimintaan oltiin tyytyväisiä. Suomi.fi-palveluiden kehittämisessä haluttaisiin olla nykyistä tiiviimmin mukana ja kehittäjiltä toivottiin ennakoivampaan otetta ja käyttäjien tarpeiden parempaa huomioimista jatkossa.

Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	32 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

### 5.2.3. Liiketoimintamalli

Kunta-KaPA -projektitoimiston toiminta ja rooli ajanjaksolla 3.8.2015 - 31.12.2017 voidaan esittää seuraavalla tavalla.

Toteutettu liiketoimintamalli:

YHTEISTYÖKUMPPANIT	AKTIVITEETIT	LISÄARVO	YHTEISTYÖMALLI	ASIAKKAAT
<ul style="list-style-type: none"> <li>o VM</li> <li>o VRK</li> <li>o Kuntatoimijoiden nimeämät tahot (esim. ICT-toimijat, muut palveluntarjoajat)</li> <li>o Yhteistyöryhmät (esim. Akusti, maakunta-taso)</li> <li>o Kuntaliitto (toimialat)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>o Tiedottaminen, ymmärryksen lisääminen, osallisuus, osallistaminen (eri kanavat) – kuntatoimijat</li> <li>o Tilaisuuksien järjestäminen (kohdennetut, pyynnöstä)</li> <li>o Tuki, ohjeistus, neuvonta (palvelut, tuotteet)</li> <li>o Materiaalit (kuntatoimijoiden näkökulma)</li> <li>o Hanketaso (suunnittelu-/toteutushanke suunnitelmien tukeminen, projekti-/ohjausryhmä työskentely)</li> <li>o Käyttönäyttöjen seuranta (väliraportointi) ja tilannekatsaukset</li> <li>o Loppuraportit, materiaalit (tuki)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>o Kunta-KaPA:n arvopuolaus: <i>"Meitä saa ja tulee voida ammatillisesti kiusata ja valvata – Pyrkimyksenä vastata 24H."</i></li> <li>o Kuntatoimijoiden välisen yhteistyön aktiivi tukeminen (hanke-taso, yhteiset/monistettavat ratkaisut)</li> <li>o Kansallisen palveluarkkitehtuurin huomiointi kuntatoimijoiden toimintaympäristöjen näkökulmasta (tukipalvelut: Suomi.fi-verkkopalvelu, -PTV, -tunnistus, -palveluväylä, -valtuudet, -maksut, -kartat, -viestit)</li> <li>o SoTe ja KaPA (hyödyt, käytettävyyt, integrointi)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>o KaPA:n tavoitteiden toteutumisen edesauttaminen ja tuki.</li> <li>o Osa KaPA hanketta – ei erilliskustannuksia.</li> <li>o Osa Tietoyhteiskunta/ Kuntaliitto toimintaa</li> <li>o Kiinteä yhteistoiminta: VM, VRK</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>o Kunta</li> <li>o SHP</li> <li>o Kuntayhtymä</li> <li>o INHOUSE-yhtiö</li> <li>o ICT-palveluntarjoaja/ -toimija (kuntakenttä)</li> <li>o Operaattori (valtakunnallinen, seudullinen)</li> </ul>
<b>RESURSSIT/KYVYKKYYDET</b>			<b>KANAVAT</b>	
<ul style="list-style-type: none"> <li>o Asiakkuudenhallinta (yhteydenotot, yhteysrekisteri)</li> <li>o Arkkitehtuuri (sovittaminen)</li> <li>o Teknologia, integraatio, rajapinta (tekninen tarkastelumalli)</li> <li>o Rahoitus (tuki, ohjeistus)</li> </ul>			<ul style="list-style-type: none"> <li>o Yhteysrekisteri (nimetyt)</li> <li>o INFO-tilaisuus</li> <li>o TEEMA-katsaus</li> <li>o Kunta-KaPA tiedote</li> <li>o Kunta-KaPA viikkokirje</li> <li>o Kansallinen seminaari</li> <li>o Alueellinen seminaari</li> <li>o Kuntaliitto.fi (kuntakapa sivusto)</li> <li>o kuntakapa@kuntaliitto.fi</li> <li>o Twitter.com/kuntakapa</li> </ul>	
<b>KUSTANNUSRAKENNE</b>		<b>TOIMINTAYMPÄRISTÖ (KaPA-ohjelman jälkeinen aika)</b>		
<ul style="list-style-type: none"> <li>o Suomen Kuntaliitto ry:lle myönnettiin valtionavustuspäätös KuKaPA – hankkeelle ohjelmakauden ajaksi. Hankkeen nimi KuKaPA - Kunta-KaPA – projektitoimisto. KaPA-hanke päättyy 31.12.2017.</li> </ul>		<ul style="list-style-type: none"> <li>o Palvelukuvaukset – päivittyvät (tarvittavat toimintaohjeet ja tuki)</li> <li>o Eri teknologiaympäristöjen hallittavuus (käyttäjörganisaatioitten näkökulmasta)</li> <li>o Toimintamalli – kehittäminen (pitkän tähtäimen tiekartta, käyttäjäorganisaatioitten osallistaminen)</li> </ul>		

### KaPA-hankkeen jälkeinen aika

V. 2017 aikana huomiota on kiinnitetty KaPA-ohjelman jälkeisen ajan toimintaympäristöön. Kuntatoimijat tunnistivat toteutushankkeitten yhteydessä jatkokehitystarpeita (s. 25 Toteutushankkeet - kehittämistarpeet).

Kuntien yhteistyössä on merkittäviä mahdollisuuksia vahvistaa kuntien yhteistyötä yhteisessä kehittämisessä. Yhteistyöhön haastavat erityisesti suuret hallinnolliset uudistukset sekä kehittämistarpeet yleisesti digitalisaation hyödyntämiseksi. Erityiseksi tarpeeksi on tunnistettu koordinoinnin tarve kuntien yhteisten ohjelmisto- ja rajapintaratkaisujen osalta. Yhteistyötä ja koordinaatiota tarvitaan myös yhteisten palveluiden kehittämisen, levittämisen ja volyymin kehittämisessä ja pienten resurssien tehokkaassa käyttämisessä.

Kuntaliitossa käynnistyvä kaksivuotisen Tulevaisuuden kunnan digitalisointi -hankkeen (2018-2019) tarkoituksena on vastata esiin nousseisiin haasteisiin. Hankkeessa pyritään myös tukemaan kuntia Suomi.fi tukipalveluiden hyödyntäjinä ja tässä kohtaa yhteistyötä VRK:n kanssa toivotaan jatkuvan.

Tulevaisuuden kunnan digitalisointi -projektissa rakennetaan uutta toimintamallia kuntien yhteistyön sekä Kuntaliitolle tämän toiminnan koordinaattorina ja mahdollisesti yhteisten ratkaisujen omistajana. Osa toimintamallin kehittämistä on jatkuvuuden luominen sisältäen myös kustannustenjakomallin. Kuntaliiton kannalta uuden tyyppisestä toiminnasta, hallinnoida kuntien puolesta yhteisiä



Valtiovarainministeriö	Kunta-KaPA projektitoimisto, VM/502/02.02.03.09/2015	33 (33)
KaPA	Hankkeen loppuraportti	5.1.2018

ohjelmistotuotteita ja rajapintoja. Projekti jakaantuu kolmeen osa-alueeseen, joilla kullakin tehdään kehittämistä pilottien kautta. Yksi pilotti on Kunta.fi -ekosysteemin rakentaminen, jossa alkuun Turun kaupungin avaamaan avoimeen lähdekoodiin perustuvaa kuntayhteistyötä rakennetaan verkkosivustoihin liittyen.

Alla oleva taulukko havainnollistaa kuntakentän KaPA-ohjelman aikana toteutettuja PTV-integraatioita sekä niiden kehitystarpeita.

INTEGRAATIO	KUNTATOIMIJA	PTV RAJAPINTA	TOIMITTAJA	TOTEUTUSMALLI
PTV-WorldPress	Janakkala, Rauma, Loppi, Loviisa, Riihimäki, Hausjärvi	IN, OUT	ValuDigital Oy	Kuntasivusto.fi
PTV-WorldPress	Mikkeli	OUT	Metatavu Oy	Kunta-API
PTV-Drupal (integraatioalusta)	Turku	IN, OUT	Wunder Finland Oy, Druid Oy, ATR Soft Oy	Turku.fi (Palvelut-Asiointi-Toimijat – tietomalli – PAT)
PTV-Drupal	Pori, Varkaus	IN, OUT		Kunta.fi
PTV-Joki ICT Oy (Drupal)	Nivala, Haapajärvi	OUT	Joki ICT Oy	Joki ICT
PTV-Infoweb	Rovaniemi, Kemijärvi, Salla, Pello, Inari, Pelkosenniemi, Savukoski, Enontekiö, Kolari, Lappeenranta	OUT	Tietotalo	
PTV-Liferay	Pohjois-Karjala (maakuntatasolla)	OUT	Argusys, PTTK	PTTK (PTV maakunnan MDM roolissa)